

Memoblok

Je voelt je nooit zo aan vakantie toe als de week erna

Werkdruk

De werkdruk in het onderwijs is hoog en vakantie is niet altijd vakantie. Minder werkdruk, minder grote groepen, meer geld voor het onderwijs en meer aandacht voor leerlingen: dat komt het onderwijs, de arbeidsvreugde en de leerling ten goede. En voor die leerling doen we het uiteindelijk!

op 2 →

Leerplicht

In Nederland zijn alle kinderen op grond van de leerplichtwet verplicht om naar school te gaan. De regels van de leerplichtwet zijn veelomvattend en streng, maar dienen wel hogere doelen: leerlingen (en ouders) bewust maken van het belang van een goede opleiding en zoveel mogelijk vroegtijdig schoolverlaten voorkomen.

op 2 →

Weg buiten de vakantie om

Met schoolgaande kinderen bent u verplicht op vakantie te gaan tijdens de vakantieperiodes die de school vaststelt. Het is in strijd met de leerplichtwet om met uw kinderen buiten deze vakantieperiodes te gaan, tenzij het door het beroep van u of uw partner niet mogelijk is om tijdens de schoolvakanties met vakantie te gaan.

op 3 →

Interne Coördinator Cultuureducatie

Een aantal collega's van Consent kreeg onlangs het certificaat ICC'er uitgereikt. Zij zijn geschoold in vaardigheden die uiteindelijk moeten gaan leiden tot de ontwikkeling van een cultuuractieplan. Samen wordt gewerkt aan nieuwe samenwerkingsverbanden tussen het culturele veld en de scholen.

op 4 →

Cultuureducatie op HSL

VO-scholen mogen naar eigen inzicht invulling geven aan het onderwijs in kunst- en cultuurvakken. Wat doen de scholen met de ruimte die geboden wordt? HSL heeft daar wel een antwoord op en hoe!

op 6 →

Virtueel leven

'Gooi ons niet voor de wolven, stel grenzen en bescherm ons!' Kinderen, ouders en onderwijsinstellingen hebben behoefte aan extra ondersteuning in het omgaan met de virtuele wereld van kinderen. Daarom gaat de gemeente Enschede een virtuele supermarkt inrichten.

op 7 →

www.voo-enschede.nl
www.consent-enschede.nl
www.hetstedelijk.nl

Communicatietechniek

Jan Smilda

Werkdruk

Het schijnt niet waar te zijn dat onderwijsminister Plasterk gezegd heeft dat het inleveren van vakanties een oplossing zou kunnen zijn om de werkdruk in het onderwijs te verminderen. Had ik ook niet van zo'n intelligente man verwacht. Vakanties van leraren zijn afgeleid van de schoolvakanties voor de kinderen. Dat weet iedereen. Wat iedereen niet weet is dat leraren hun uren wel degelijk maken op jaarbasis. Dat betekent dat zij buiten de schooltijden ('s avonds en tijdens weekenden) ook vele uren werken en hun pieken hebben tussen de vakantieperiodes. Maar ook tijdens vakanties wordt er nog door menigeeen voor school gewerkt. Daarnaast worden leraren geacht te investeren in kennisuitbreiding door deel te nemen aan cursussen, opleidingen en studiedagen. De minister heeft een zware commissie ingesteld om de werkdruk te onderzoeken. Naast de relatie tussen onderwijstijd en werkdruk moet volgens de minister gekeken worden naar de organisatie van het onderwijs. De commissie komt na de zomer met een voorstel. Helaas niet voor de zomer, zodat we reeds komend schooljaar ervan kunnen profiteren. Ik hoop van harte dat de minister ook laat kijken naar de ons omringende landen en hoe men daar omgaat met vooral overheidsinvesteringen in het onderwijs. Dat zou een (groot) deel van de werkdruk kunnen oplossen. Meer mensen en middelen: dat levert minder afgebrante leraren op, minder lesuitval, meer en betere begeleiding van de leerlingen en nog meer kwaliteit. Het Nederlandse onderwijssysteem

behaalt volgens een CPB-rapport (over kennisbeleid) internationaal gezien met relatief weinig kosten toch enkele goede resultaten. Nederlandse leerlingen scoren hoog op internationaal vergelijkbare toetsen en vinden na school vaak een baan. Als de onderwijsuitgaven door de staat relatief laag zijn en er toch goede resultaten worden geboekt, wordt er extra hard gewerkt door leraren, zou je kunnen concluderen. Het opleidingsniveau van de Nederlandse bevolking is laag vergeleken met andere rijke landen, omdat voortijdig schoolverlaten een groot probleem is in Nederland. De groei van het aandeel hoger opgeleiden blijft achter bij die in vergelijkbare landen, zo blijkt ook uit het CBS-rapport. Er zijn veel factoren die de werkdruk in het onderwijs bepalen. De organisatie van het onderwijs (een ruim begrip) zal ongetwijfeld anders of beter kunnen, maar of daar de grote winst ligt? Andere werkdrukverhogende factoren spelen ook een rol, zoals de verschuiving van opvoedkundige aspecten van huis naar school, de aandacht voor huiselijke en persoonlijke problemen van kinderen, de grootte van groepen, de aanpassing van het onderwijs aan maatschappelijke ontwikkelingen, vergaderingen op school, overleg met collega's, ouders, leerlingen, de vele activiteiten en projecten die op scholen worden georganiseerd, enz. Als laatstgenoemde factoren allemaal deel uitmaken van het brede onderzoek, ben ik tevreden. En als het deze minister lukt de werkdruk in het onderwijs te verminderen, stem ik de volgende keer op hem, in mijn (ruime) vrije tijd.

Leerplicht: regels voor ouders, leerlingen en school

Jan Smilda

Een kind is van zijn 5de tot en 16de levensjaar volledig leerplichtig. Elke dag naar school, dus. Voor jonge kinderen mogen uitzonderingen worden gemaakt. Jongeren die 16 jaar zijn (of twaalf schooljaren hebben doorlopen), moeten daarna nog één jaar minimaal twee dagen per week naar school. Dit noemt men partieel leerplichtig.

Er is echter nieuwe wetgeving in de maak, waardoor jongeren tot hun 18de naar school moeten, tenzij zij

een mbo- [niveau 2], havo- of vwo-diploma hebben behaald. Daarna zijn zij vrij om te kiezen: meer vervolgonderwijs of een baan zoeken. De nieuwe wetgeving is gebaseerd op kwalificatieplicht: je moet je eerst 'waarmaken' met een diploma (= startkwalificatie) en dan pas mag je de maatschappij in.

Een boek vol regels

De gemeente Enschede heeft een fraai handboek uitgegeven, waarin de wet- en regelgeving rond leerplicht en voortijdige schoolverlaters uitvoerig wordt toegelicht. Erg handig en overzichtelijk met alle regels en bijzondere situaties voor ouders, leerlingen en met name scholen. In de praktijk blijken ouders en leerlingen niet altijd te weten wat wel of niet mag, moet en kan volgens de leerplichtregels. Hieronder een beknopt overzicht.

Altijd naar school

- Ouders (of verzorgers) moeten ervoor zorgen dat hun kind altijd én op tijd naar school gaat. Vanaf 12 jaar is de leerling mede verantwoordelijk voor het schoolbezoek.
- Bij ziekte van zoon/dochter moeten ouders dit meteen melden bij de school.
- Bij bijzondere omstandigheden, waarvoor ouders hun kind thuis willen houden, moet toestemming worden gevraagd aan de schoolleiding.

Ongeoorloofd verzuim

Ongeoorloofd verzuim betekent dat een leerling niet op school is zonder ziekmelding van de ouders en zonder toestemming van school. De meest voorkomende vormen van ongeoorloofd verzuim zijn spijbelen en luxeverzuim.

- SPIJBELLEN begint vaak in het klein, bijvoorbeeld met regelmatig te laat komen, een uurtje spijbelen, vervolgens nog een uurtje, een dagdeel en meerdere dagen.
- LUXEVERZUIM gaat over het zonder toestemming wegblijven van school, bijvoorbeeld vanwege een dagje uit met de familie, de 75ste verjaardag van oma, een lang weekend weg, eerder op vakantie gaan of later terugkomen van vakantie.

Voor alle genoemde en andere denkbare voorbeelden geldt, dat dit niet is toegestaan. De leerplichtregels zijn hier zeer duidelijk in.

Geoorloofd verzuim (verlof)

De school heeft de mogelijkheid verlof te verlenen voor bijzondere omstandigheden. Hierbij valt te denken aan:

- Plichten als gevolg van godsdienst of levensovertuiging.
- 'Gewichtige' omstandigheden zoals een ongeval, ziekenhuisopname of familieomstandigheden, waardoor de leerling lichamelijk of geestelijk niet in staat is om naar school te gaan.
- Beroepsomstandigheden van (een van) de ouders, waardoor een gezin niet twee weken per jaar tijdens schoolvakanties op vakantie kan gaan.

Begrip en onbegrip

De school zal bij het verlenen van verlof altijd begrip hebben voor bijzondere omstandigheden. In de praktijk zijn er talloze voorbeelden van uitzonderlijke situaties, waarin de regels niet voorzien, maar waarvoor in de geest van de leerplichtwet wel verlof kan worden verleend.

Bij ongeoorloofd verzuim (met name regelmatig te laat komen of spijbelgedrag) zal de school eerst met de leerling en ouders in gesprek gaan. Vaak is dat al voldoende om ontstane problemen op te lossen.

Onbegrip ontstaat als leerlingen ondanks gesprekken en waarschuwingen blijven volhard in ongeoorloofd verzuim in al zijn verschijningsvormen. Ook voor ouders die hun verantwoordelijkheid niet nemen (bijv. het achterwege blijven van ziekmeldingen, zonder toestemming eerder op vakantie gaan of langer wegblijven) is weinig begrip. De school zal in dat geval de afdeling Leerplichtzaken inschakelen.

Van waarschuwing tot boetes en gevangenisstraf

De afdeling Leerplichtzaken streeft naar nauwe samenwerking met de scholen om de regels van de leerplichtwet onder de aandacht te brengen van leerlingen en ouders. Beter voorkomen dan genezen, is hierbij het doel. Dat lukt niet altijd en met name bij meldingen van opvallend of herhaaldelijk ongeoorloofd verzuim, treedt Leerplichtzaken daadkrachtig op. Het Team Leerplicht werkt nauw samen met het Openbaar Ministerie, de Raad van de Kinderbescherming, de Jeugdpolitie en met het Bureau Halt om ongeoorloofd verzuim zonnig hard aan te pakken. De wet biedt de mogelijkheid om een boete en zelfs een gevangenisstraf op te leggen.

Op de laatste dag voorafgaand aan schoolvakanties gaan leerplichtambtenaren vaak op bezoek bij scholen om leerlingen te controleren. Als er twijfel is over de afwezigheid van een of meer leerlingen gaan de ambtenaren op huisbezoek. Treffen zij niemand aan of staat het gezin klaar om op vakantie te gaan, dan volgt een proces-verbaal met alle gevolgen van dien. Het zal je maar gebeuren.

Flash Flash Flash

Flash

Weg buiten de vakantie om

Ouders met schoolgaande kinderen zijn verplicht zich te houden aan de vakantieperiodes die de school vaststelt. Dit heeft te maken met de leerplichtwet. Deze wet kent echter de volgende uitzondering. Volgens de leerplichtwet kunnen kinderen maximaal tien schooldagen vrij krijgen als het door het beroep van één van de ouders niet mogelijk is dat zij tijdens de schoolvakanties met vakantie gaan. Deze tien dagen mogen niet vallen in de eerste twee weken na de zomervakantie. Een verzoek hiertoe moet worden ingediend bij de directeur van de school. Die moet beoordelen of 'het beroep op vrijstelling' terecht wordt gedaan.

In Nederland stelt de minister van OCW de data voor de zomervakantie vast. Hoe de vakantiedata voor 2007 - 2011 zijn vastgesteld kunt u vinden in onderstaand schema.

Zomervakantiedata 2007 - 2011

<i>schooljaar</i>	<i>regio</i>	<i>onderwijstype</i>	<i>data</i>
2006 - 2007	noord	basisonderwijs	07-07-07 t/m 19-08-07
	noord	voortgezet onderwijs	07-07-07 t/m 26-08-07
2007 - 2008	noord	basisonderwijs	28-06-08 t/m 10-08-08
	noord	voortgezet onderwijs	28-06-08 t/m 17-08-08
2008 - 2009	noord	basisonderwijs	04-07-09 t/m 16-08-09
	noord	voortgezet onderwijs	04-07-09 t/m 23-08-09
2009 - 2010	noord	basisonderwijs	10-07-10 t/m 22-08-10
	noord	voortgezet onderwijs	10-07-10 t/m 29-08-10
2010 - 2011	noord	basisonderwijs	23-07-11 t/m 04-09-11
	noord	voortgezet onderwijs	16-07-11 t/m 04-09-11

Regio-indeling vakantiespreiding

provincie
 Groningen
 Friesland
 Drente
 Overijssel
 Flevoland
 Gelderland
 Utrecht
 Noord-Holland

Regio Noord

gemeenten
 Alle gemeenten
 Alle gemeenten
 Alle gemeenten
 Alle gemeenten
 Alle gemeenten m.u.v. Zeewolde
 Hatterm
 Eemnes
 Alle gemeenten en Wijdmeren

Uitreiking certificaten

certificaten interne coordinator cultuureducatie (ICC)

Petie Bout-Lugt

Concordia Kunst & Cultuur en Cultuureducatiebeleid op de basisscholen

Basisscholen willen kunst en cultuur meer integreren in het onderwijsprogramma. Vanaf 2004 moedigt de regering dit aan door hiervoor gelden beschikbaar te stellen door middel van de regeling Versterking Cultuureducatie in het Primair Onderwijs (VCPO). Ook voor het nieuwe kabinet is Cultuureducatie een speerpunt. Eind jaren negentig werd in het voortgezet onderwijs (VO) het vak culturele en kunstzinnige vorming (CKV) ingevoerd. In de basisscholen komt kunst en cultuur in diverse projecten zeker aan de orde, zoals zingen, poëzie, schilderen, toneel, musical, museumbezoek, maar vaak ontbreekt het aan een vast patroon.

In Enschede doet het merendeel van de PO-scholen mee aan het Kunstmenu van Concordia. Daarin worden volgens een vast recept per jaargroep twee disciplines aangeboden, zó dat als de leerlingen in groep 8 het basisonderwijs verlaten, zij tenminste met elke discipline eenmaal kennis hebben kunnen maken. De leerlingen hebben dan diverse (school-)voorstellingen, meestal in theater Concordia, bezocht en projecten in de klas gehad onder leiding van een kunstenaar/docent van Concordia. De disciplines waarin projecten en schoolvoorstellingen worden aangeboden zijn: beeldend, drama, dans, muziek, literatuur (creatief taalgebruik) en audio/visueel (foto, video, film). In het VO kan in de basisvorming hierop verder worden geborduurd, zodat de leerlingen in de hoogste klassen van het VO binnen het vak CKV hiermee zelfstandig kunnen omgaan.

Het streven is dan ook te zorgen dat cultuureducatie een vast onderdeel wordt van het schoolwerkplan van de basisscholen. Uiteraard zal daarvoor in de school eerst een visie dienen te worden ontwikkeld en beschreven, maar hoe doe je dat? Hoe bevorder je dat leerkrachten deze cultuurlessen als een van-

zelfsprekend onderdeel zien van het onderwijzen? En hoe betrek je ouders daarbij?

Cursus Interne Coördinator Cultuureducatie

Om de scholen hierin te ondersteunen ontwikkelde Concordia Kunst & Cultuur een cursus Interne Coördinator Cultuureducatie (ICC), die wegens groot succes begin van dit schoolseizoen voor de tweede maal werd aangeboden door Concordia en uitgevoerd door medewerkers van deze instelling.

De cursus bestaat uit 9 lessen van 2 uur op woensdagmiddagen en er wordt huiswerk meegegeven. Aan de regeling Versterking Cultuureducatie PO namen dit jaar totaal 38 scholen uit Enschede deel, waarvan 17 Consentscholen. In de cursus wordt aandacht besteed aan het begrip cultuur en inventarisatie op school en de wijze waarop scholen goede vragen kunnen stellen aan culturele instellingen. Daartoe worden educatieve medewerkers van instellingen uitgenodigd. Het stappenplan komt aan de orde, waarbij de praktijk centraal staat. Het motiveren van collega's en het beschrijven van een visie als onderdeel van het schoolwerkplan is het uiteindelijke doel. Uiteraard is de samenwerking tussen de ICC'er, het schoolteam en de directie essentieel.

Eindpresentatie door de deelnemers van de cursus

Op woensdag 18 april heette Els Zijlstra, coördinatrice onderwijs van Concordia in Theater Concordia aan de Markt 15 in de 'zwarte zaal' alle deelnemers welkom en nodigde hen vervolgens groepsgewijs uit hun eindpresentatie te geven. Die was buitengewoon divers.

Van heel ludiek naar een zakelijke power-pointpresentatie. Een act over de tijdsdruk (taal en rekenen móet en dan óók nog cultuur!), geestige voorbeelden van een visie, zoals die al in de scholen worden uitgevoerd, bijvoorbeeld muziek, handvaardigheid, samen met kinderen een kunstwerk maken (door een kunstenaar), een sterkte/zwakte-analyse opstellen, creatieve communicatie, integreren van cultuur in alle lessen, een interactief kwartetspel, een puzzel, een schoon liedje op een melodie van Willem Wilmink en ten slotte een uitgewerkte opzet voor een beleidsplan cultuureducatie.

Geconcludeerd kon worden, dat door deze werkwijze deuren van culturele instellingen worden geopend en teams en ouders sterk worden betrokken bij de integratie van cultuur binnen de zaakvakken.

Uitreiking van de certificaten

Namens de gemeente reikte Gerrit Dogger, gemeentelijk adviseur Maatschappelijke Ontwikkeling (DMO - programma jeugd en onderwijs), geflankeerd door Elly Bonke, voorzitter van de Cultuureducatie Commissie en Els Zijlstra, aan alle deelnemers het certificaat uit, waarmee zij zich officieel ICC'er kunnen noemen.

Maar... daarmee is de cursus nog niet afgerond. Alle cursisten worden verwacht op terugkomdagen. Samen met de deelnemers van de 1e ICC cursus zal een netwerk ontstaan, waardoor blijvend regelmatig ervaringen met elkaar en voor derden kunnen worden uitgewisseld, vertelde Els.

Ter afsluiting van deze feestelijke culturele middag werd in de serre van het gebouw aan de Oude Markt (die door Concordia binnenkort moet worden verlaten) nog even een drankje gedronken. Concordia blijft met het Centrum voor Beeldende Kunst in de Langestraat 56 (nu ook verbouwd op de bovenverdiepingen), aan de Oude Markt 15 (Theater/Cinema) en eind 2007 gaan ook de deuren van Concordia Cbk open in het Rozendaal/Roombeek-complex.

Binnen leren en buiten beleven

De meeste basisschoolleerlingen maken gedurende hun schooltijd regelmatig kennis met een actieve werkvorm van Natuur- en Milieueducatie: met schepnetjes onderzoek doen bij een sloot, een afvalopruimactie in de buurt, natuureducatieve activiteiten in de schooltuin of andere buitenactiviteiten.

Deze natuureducatieve activiteiten zijn er niet alleen op gericht om kinderen een leuke vorm van natuurbeleving te bieden, maar ook om een positieve bijdrage te leveren aan een stuk kennis en een bewuste houding en gedrag ten aanzien van duurzaamheid, natuur en milieu, op latere leeftijd.

Stichting Veldwerk Nederland heeft een onderzoek verricht naar de langetermijneffecten van natuur- en milieueducatie op leerlingen in het basisonderwijs. Hieruit bleek dat leerlingen die veel natuur- en milieuonderwijs hebben genoten op de basisschool, op latere leeftijd een positievere houding en een bewuster gedrag hebben t.a.v. natuur en milieu dan leerlingen die minder natuur- en milieuonderwijs hadden gekregen. Vooral buitenactiviteiten als veldwerk, excursies en de aanwezigheid van een schoolnatuurtuin blijken het meeste effect te sorteren op een bewuste houding en waardering voor natuur en milieu.

NatuurEducatie van de gemeente Enschede biedt leerlingen in de basisschoolleeftijd vele natuureducatieve activiteiten die gericht zijn op een stuk beleving van de natuur onder het motto: binnen leren en buiten beleven.

Om kinderen uit alle leerjaren regelmatig met de natuur in contact te brengen, breidt *NatuurEducatie* haar aanbod de komende tijd vooral uit met onderdelen die gericht zijn op buitenwerk. Hiermee zal het aantal contactmomenten van de gemiddelde basisschoolleerling met de natuur toenemen, wat uiteindelijk een positieve natuurbeleving op latere leeftijd zal bevorderen.

Meer informatie over het onderzoek is te vinden op: www.podiumonline.nl onder de zoekterm: 'rapport Hoe duurzaam is NME, uitgebreide samenvatting'.

Prinseschool opent Het Atelier

Op woensdag 25 april 2007 is het schitterende leer-en werkatelier op de zolderverdieping van de locatie Prinsestraat op feestelijke wijze geopend. Samen met de kinderen van de Kinderraad is de openingshandeling voorbereid, die bestond uit het 'doorbreken' van een papieren afsluiting (zie foto). Het geheel werd muzikaal omlijst door enkele leerlingen uit de bovenbouw.

In Het Atelier kan met een groot aantal nieuwe computers worden gewerkt en bovendien is er een gedeelte voor creatieve activiteiten, zoals handvaardigheid. Deze kunstzinnige projecten worden opgezet in samenwerking met beeldende kunstenaars.

Culturele educatie op Het Stedelijk Lyceum

Kees Evers, cultuurcoördinator

Vanaf het ontstaan van Het Stedelijk Lyceum is culturele educatie steeds één van de pijlers geweest van het onderwijsaanbod. Die educatie vindt plaats op diverse niveaus en in een behoorlijk aantal verschillende organisatievormen.

Het aanbod is zowel actief (workshops, toneel, dans) als passief (toneel-, dans- en muziekvoorstellingen). Dit aanbod wordt de laatste jaren mede beïnvloed door de beschikbaarheid van de zgn. 'CKV-vouchers', waardebonnen die door de centrale overheid beschikbaar worden gesteld en die gebruikt worden om het totale aanbod te verbreden en te verdiepen.

Organisatie en aanbod

Om enig inzicht te geven in de diversiteit van de organisatie een nadere beschrijving:

- In de onderbouw (1e en 2e klassen) worden diverse culturele activiteiten aangeboden binnen en buiten de zgn. 'V-uren'. Deze V-uren zijn in het kader van de onderwijskundige vernieuwing geïntegreerd in de reguliere lesuren. Veelal betreft het hier praktische activiteiten in de vorm van workshops op velerlei gebied, die door de leerlingen over het algemeen zeer worden gewaardeerd. Buiten de V-uren worden vaak voorstellingen aangeboden met een bepaald thema, waarbij ernaar gestreefd wordt om deze voorstellingen een plaats te geven in het curriculum van één of meerdere vakken. Zo zijn de laatste jaren voorstellingen georganiseerd binnen de thema's seksuele omgangsvormen, drugsgebruik, loverboys, etc. Deze voorstellingen worden meestal door de leerlingen bijzonder goed ontvangen, omdat er thema's in behandeld worden die direct in hun dagelijks leven een rol spelen. Om al deze activiteiten op het gebied van sport en cultuur te coördineren kent elke locatie met onderbouwklassen één en soms twee V-uren-coördinatoren.
- De voorexamenklassen (3 vmbo, 4 havo en 5 vwo) krijgen te maken met het vak CKV (Culturele en Kunstzinnige Vorming), voor het gymnasium KCV (Klassieke Culturele Vorming). Binnen dit vakgebied krijgen de leerlingen een dosis theoretische kennis aangereikt en dienen ze door middel van een portfolio verslag te doen van activiteiten waaraan ze hebben deelgenomen op het gebied van toneel, dans, muziek en film. Hiervoor zijn persoonsgebonden vouchers beschikbaar gesteld. Voor het vmbo en deels voor het havo en het vwo wordt er vaak voor gekozen om buiten de vrije keus die de individuele leerling heeft, ook verplichte (groeps-)activiteiten te organiseren, waardoor elke leerling uiteindelijk aan alle voorwaarden voor het vak kan voldoen. Ook bij deze klassen geldt, dat buiten het CKV-aanbod de leerlingen regelmatig extra activiteiten krijgen aangeboden die dan op hun beurt vaak weer gebruikt kunnen worden voor hun portfolio. Deze extra activiteiten sluiten zoveel mogelijk aan bij het curriculum van één of meerdere vakken. De CKV-activiteiten worden per locatie waar het vak gegeven wordt, gecoördineerd door één of meer CKV-coördinatoren.

- Voor alle leerjaren geldt dat er diverse buiten-curriculaire activiteiten worden aangeboden, waarbij het streven is om de leerlingen met een zo breed mogelijk aanbod op cultureel gebied in aanraking te brengen. Om dit te regelen heeft elke locatie een cultuurcoördinator. Vaak, maar niet altijd, is deze coördinator tevens V-uren- en/of CKV-coördinator.
- Voor de locatie Kottenpark geldt verder dat daar de dansopleiding en de toneelopleiding plaatsvinden. Leerlingen die een van deze opleidingen volgen, krijgen op het door hen gekozen gebied extra lesuren en activiteiten aangeboden. Ook hiervoor zijn aparte coördinatoren aangesteld.

Cultuur Commissie Stedelijk

Om enige orde te scheppen in het enorme aanbod en om de vraag van de diverse locaties zo goed mogelijk te laten aansluiten bij dat aanbod, is enkele jaren geleden een stedelijkbrede cultuurcommissie opgericht o.l.v. een stedelijkbrede cultuurcoördinator. Deze commissie heeft tot doel vraag en aanbod zoveel mogelijk op elkaar af te stemmen, zodat niet elke keer per locatie het wiel opnieuw moet worden uitgevonden. Ook zijn er financiële en organisatorische voordelen te behalen uit een nauwere samenwerking. Om een en ander mogelijk te maken is er per locatie een budget beschikbaar voor culturele activiteiten, terwijl ook vanuit de centrale organisatie budget wordt toegekend.

Uitgangspunten en samenwerkingsverbanden

Het aanbod op het gebied van cultuur is onbeschrijfelijk groot. Vandaar dat ervoor is gekozen om een paar uitgangspunten vast te stellen, die in de meeste gevallen een leidraad zijn voor het maken van de noodzakelijke keuzes. Deze uitgangspunten zijn:

- Past de activiteit binnen een curriculum en valt ze binnen de interessesfeer van de doelgroep.
- Aanbieders uit Enschede en omgeving hebben de voorkeur boven anderen.

Dit tweede uitgangspunt heeft de afgelopen jaren geleid tot een verbetering en intensivering van de samenwerking met diverse culturele instellingen. Concordia Kunst & Cultuur, Podium Twente, Muziekschool Twente, Rijksmuseum Twenthe, PlanetArt, Rockarty en het Rabotheater Hengelo horen tot de aanbieders die de afgelopen jaren een veelvoud aan activiteiten hebben verzorgd. In dit verband is de laatste ontwikkeling dat er vanaf komend schooljaar op de locatie Kottenpark een 'adoptieplan' in werking gaat treden, waarbij Podium Twente i.s.m. de locatie een programma gaat samenstellen voor alle brugklassers. De bedoeling is dat er in de jaren daarna verdere verbreding en verdieping van het aanbod aan een steeds groter aantal jaargroepen gaat plaatsvinden.

Op de locatie Zuid gaat, eveneens i.s.m. Podium Twente, een UIT-bureau van start. Dit UIT-bureau, dat voornamelijk door leerlingen wordt gerund, gaat de overige leerlingen van informatie voorzien over interessante voorstellingen, verzorgt de voorverkoop van kaarten voor die voorstellingen en zal ook een 'last-minute'-kaartverkoop gaan opzetten.

Het betreft hier in beide gevallen experimenten die, indien succesvol, de komende jaren worden uitgebreid naar meerdere locaties en meerdere aanbieders.

Als doelstelling voor de komende jaren heeft de Cultuur Commissie Stedelijk uitgesproken te streven naar verdergaande integratie van bestaande activiteiten en het verbeteren van een doorlopende leerlijn van brugklas tot en met 6 vwo.

Themabijeenkomst Virtueel Leven

Paul Groot

Gooi ons niet voor de wolven, stel grenzen en bescherm ons!

VOO-Enschede organiseert enkele keren per jaar een themabijeenkomst over actuele onderwerpen. Op maandag 23 april jl. vond een thema-avond plaats op ODBS Het Stroink, gepresenteerd door Dr. Martine Delfos, met als titel 'Virtueel Leven'.

Opvoedingsruimte

Door het stormenderhand toegenomen computergebruik en het alomtegenwoordige internet hebben kinderen, ouders en onderwijsinstellingen behoefte aan extra ondersteuning in het omgaan met de virtuele wereld van kinderen. Martine Delfos ging op indringende wijze in op de veranderende 'opvoedingsruimte' in deze tijd. In de opvoedingsruimte onderscheidt zij vier milieus: het gezin, de school, de wereld daarbuiten en het virtuele milieu (tv, video, computer, internet, PC games en het mobieltje). Opvoeden in onze westerse wereld kent een andere inhoud en vorm dan in bijvoorbeeld Afrika, waar men zegt: 'It takes a village to raise a child'. De familie, de mensen in de straat, kortom het gehele dorp is betrokken bij de opvoeding van kinderen. In onze maatschappij is die coherentie niet aanwezig. Daar komt nog bij, dat ouders bang geworden zijn om grenzen te stellen. In de woorden van Martine Delfos moet het zo zijn dat we 'de kinderen grenzen geven'. Wij, als volwassenen, hebben kennis en ervaring die adolescenten niet hebben.

Het virtuele leven

Vervolgens besprak Martine Delfos drie aspecten van het virtuele leven:

- 1 TV en video: Deze media brengen vermaak en kunnen leerzaam zijn. Ze vormen als het ware een wereldluik. Helaas is uit onderzoek gebleken, dat het geweld op TV en in video's agressieverhogend werkt. Dit negatieve

effect wordt vaak versterkt, doordat de televisie vaak als kinderoppas fungeert en kinderen er dagelijks lang aan blootgesteld zijn.

- 2 Gaming en MSN: Jongens 'gamen' veelvuldig (beeld), terwijl meisjes meer gebruik maken van MSN; zij zijn meer gebonden aan tekst en communicatie. Martine vertelde ook nog over nieuwe fenomenen als 'Second Life' en 'Habbo Hotel', waar volwassenen en kinderen in een nieuwe, virtuele huid kruipen en een andere rol kunnen spelen dan in het dagelijkse leven. In 'Habbo Hotel' kunnen kinderen bijvoorbeeld een hotelkamer inrichten en allerlei zaken aanschaffen of een feestje geven. Betaling geschiedt met behulp van hun beltegoed. In genoemde virtuele werelden gaan miljoenen om!
- 3 Mobieltjes: De mobiele telefoon maakt de nabijheid van mensen mogelijk. Je bent altijd snel bereikbaar. Martine Delfos spreekt van 'het versnellen van het leven' door de mobiele telefonie. Deze vorm van communicatie belemmert de 'langzame' emoties, zoals tederheid, liefde, respect, mededogen en bescheidenheid. Er ontstaat een nieuw denkkader, waarbij alles altijd leuk moet zijn. Grenzen dreigen te vervagen.

Het virtuele milieu

Martine Delfos kwam tot de volgende kenmerken van het virtuele milieu:

- Het is een opvoedende instantie, die niet als zodanig bedoeld is; de invloed van de virtuele wereld is enorm en nog steeds toenemend.
- Er is een groot risico van verslaving, want het is altijd beschikbaar. Het wordt net als eten en drinken. Leren moet leuk zijn, dus schakelen we veelvuldig computer en internet in.
- Jonge kinderen groeien er mee op, ze hebben al op zeer jonge leeftijd een gameconsole (Playstation, etc.) en kunnen beschikken over een PC.

Het is dus van essentieel belang dat wij, de opvoeders, duidelijke grenzen stellen aan het computergebruik.

Onderzoek in Enschede

In Enschede is onderzoek verricht naar computer- en internetgebruik. Het blijkt, dat slechts 5% van de ouders van kinderen in het basisonderwijs vragen naar het computergebruik van hun spruiten. In het voortgezet onderwijs is dat 6%, dus nauwelijks beter. 28% van de kinderen in het b.o. maakt 1 tot 6 uur per dag gebruik van MSN; in het v.o 75%. Bij het spelen van computerspelletjes liggen deze cijfers op resp. 26 en 23%. Voor alle kinderen (100%) die betrokken waren bij het onderzoek, was internet beschikbaar.

Welke conclusies kunnen we trekken uit het onderzoek?

- Kinderen vertoeven dagelijks vele uren op het internet;
- Ze geven aan verslaafd te zijn, maar zeggen tegelijkertijd dat hun ouders dat ook zijn (bijv. overmatig veel aankopen via Ebay en Marktplaats);
- Ze ervaren een kloof tussen het virtuele en reële leven;
- Er zijn nauwelijks gedragscodes in het virtuele milieu;
- Conflicten ervaren ze als ernstiger;
- Er is een inflatie van psychosociale problematiek;
- Jeugdigen vragen zelf om bescherming!

Kortom: jeugdigen willen genieten én bescherming!

Het levendige betoog van Marine Delfos maakte veel los bij de aanwezige ouders en leerkrachten, dit bleek uit de vele reacties. Een ieder is zich bewust geworden van de gevaren van het virtuele leven. Dat we handelend moeten optreden door inderdaad grenzen te stellen, is dan ook evident!

Colofon

Memoblok is een gezamenlijke uitgave van de Vereniging Openbaar Onderwijs Enschede, Consent en Het Stedelijk Lyceum

Consent scholen

B1	De Averbek	Runenberghoek 5
B2	Het Bijvank	Het Bijvank 125
B3	Boekelo	Boekelerschoolpad 1
B4	De Bothoven	Reudinkstraat 15
B5	De Broekheurne	De Posten 147
B6	De Broekheurne	Het Oosterveld Het Oosterveld 20
B7	De Esmarke	Esmarkelaan 201
B8	Europa	Belgiëlaan 75
B9	Glanerbrug Noord	Gronausestraat 827
B10	Glanerbrug Noord	Bultsweg 170
B11	Glanerbrug Zuid	Ouverturestraat 70
B12	Glanerbrug Zuid	J. Roggeveenstraat 45
B13	Helmerhoek	Bekspringhoek 170
B14	Helmerhoek	Runenberghoek 3
B15	De Huifkar SO	Keppelerdijk 2
B16	De Huifkar VSO	Meeuwenstraat 160
B17	De Huifkar VSO	Bonairestraat 9
B19	Het Lang	Het Lang 76 & 78
B20	De Lipper	Lage Bothofstraat 341
B21	Lonneker	Dorpsstraat 104
B22	Het Palet	A. van der Velde- straat 17
B23	Prinseschool	Prinsestraat 10
B24	Prinseschool	Staringstraat 14

B25	La Res	Dotterbloemstraat 75
B26	La Res	Rozenstraat 98
B27	Roombeek	Bosuilstraat 3
B28	Roombeek	Deppenbroek Zaanstraat 22
B29	De Spinaker	Poolmansweg 245
B30	Het Stadsveld	Elferinksweg 106 en B.W. ter Kuilestr. 310
B31	Het Stadsveld	Het Pathmos Spinnerstraat 29
B32	Park Stokhorst	Hoge Boekelerweg 135
B33	Het Stroink	Het Stroink 66
B34	De Tender	Fleringenbrink 2
B35	Tweckelerveld	Schietbaanweg 30
B36	Usselo	Lammerinkweg 10
B37	Het Vastert	Vastertlanden 167 en Reerinklanden 55
B38	De Wielerbaan	Batshoek 5
B39	Willem Wilmink	H. Smeltweg 44
B40	Willem Wilmink	Daalweg 32
B41	Het Wooldrik	Celsiusstraat 10
B42	Het Zeggelt	Dr. Benthemstr.14 en Multatulistr. 14

Het Stedelijk Lyceum

V1	Schuttersveld	Boddenkampsingel 80
V2	Zuid	Tiemeister 20
V3	Kottenpark	Lyceumlaan 30
V4	Zwering	Jan Vermeerstraat 49
V5	OPDC	Hengelosestraat 100a
V6	De Wissel	Weth. Nijhuisstraat 70
V7	ISK	Buursersstraat 250
V8	Wooldrikpark	Hofstedeweg 185

Oplage
10.000 exemplaren

Redactie
Paul Groot
Jan Smilda
Jan Minnegal
Eize Rozenberg
Wim van Lier
Kyra Hilgenberg

Eindredactie
Wim van Lier

Redactieadres
Postbus 3883
7500 D W Enschede
telefoon 053-4821183
e-mail wvlier@hetstedelijk.nl

Cartoon
Leo Faes
Vormgeving
Sepp Bader
Druk
Netzodruk Enschede